

אליעזר בן יהודה

אליעזר בן-יהודה (פרלמן) נולד ביום כ"א בטבת תרי"ח, 7 בינואר 1858, בעיירה קטנה ליד וילנה ונפטר בירושלים ביום כ"ו בכסלו תרפ"ג, 16 בדצמבר 1922.

הוא נחשב "מחיה השפה העברית".

כילד למד אליעזר בחדר ואחר כך בישיבה. שם התחיל להתעניין בספרי חול והחליט ללמוד בגמנסיה. כדי להתקבל לגמנסיה למד רוסית בשיעורים פרטיים אצל המורה דבורה יונאס ומאוחר יותר נשא אותה לאישה.

בשנת 1878 נסע ללמוד רפואה בפריז, אך לאחר שלוש שנים הפסיק את לימודיו, כשחלה בִּשְׁחַת. בשנותיו בפריז נולד בלבו הרעיון להפוך את העברית, "לשון הקודש" לשפה חיה, שפת היום יום.

הוא דיבר על "שני הדברים שבלעדיהם לא יהיו היהודים לעם: הארץ והלשון".

בן יהודה עלה לארץ בשנת 1881 והתיישב בירושלים. בתחילה עבד בעיתון "חבצלת" ובשנת 1884 יסד וערך את העיתונים "מבשרת ציון" ו"הצבי".

בן יהודה היה קנאי לשפה העברית. הוא החליט לדבר רק עברית.

כשנולד בנו – בן ציון – דיבר אתו רק עברית. בן ציון, שהחליף את שמו לאיתמר בן אב"י (ראשי תיבות: אליעזר בן יהודה) נחשב לילד העברי הראשון ששפת האם שלו היא עברית.

בן יהודה היה הראשון שדרש ששפת הלימוד בבתי הספר בארץ תהיה עברית. עברית בעברית! מפעלו לא היה מצליח בלי עזרתם של מורים רבים במושבות שלחמו יחד אתו את מלחמת השפות והחליטו ללמד רק בעברית ולכתוב ספרי לימוד בעברית.

בן יהודה חידש מילים רבות בעברית וכתב מילון גדול וחשוב – מילון בן יהודה.

המילה הראשונה שחידש : מילון.

היום קשה לנו להבין איך אפשר לחיות ולדבר בעברית בלי:

גלידה, מסעדה, נקניק, תזמורת, רכבת, משרד, מגבת, בובה, אופניים, מדרכה, מברשת, טייס, נזלת ושפעת... – אלה אחדות מהמילים הרבות שחידש בן יהודה.

חיי האישיים של בן יהודה לא היו קלים: הוא היה חולה, אשתו דבורה ואחדים מילדיהם נפטרו והוא נשא לאישה את אחותה של דבורה – חמדה.

במלחמתו למען תחיית השפה העברית היו לו מתנגדים רבים ביישוב היהודי בארץ של אותם ימים.

בשנת 2012 קבעה ממשלת ישראל את יום הולדתו של בן יהודה – כ"א בטבת, כיום הלשון העברית.

רחובות רבים ובתי ספר רבים נקראים על שמו של בן יהודה.

היישוב אבן יהודה בשרון נקרא על שמו (אבן – ראשי תיבות: אליעזר בן יהודה).

שאלות על הטקסט:

1. היכן נולד בן יהודה? _____ היכן נפטר? _____

2. מה עשה כדי להתקבל לגמנסיה? _____

3. מדוע הפסיק את לימודיו בפאריז? _____

4. אלו עיתונים ערך בן יהודה? _____

5. בחר נכון/לא נכון

א. בן ציון היה הילד העברי הראשון. נכון/ לא נכון

ב. המילה הראשונה שחידש בן יהודה הייתה עיתון. נכון/לא נכון

ג. בן יהודה היה היחיד שדרש ששפת הלימוד בבתי הספר בארץ תהיה עברית.

נכון/לא נכון

ד. בן יהודה נשא לאישה את חמדה אחותה של דבורה אישתו. נכון/לא נכון

ה. יום השפה העברית נקבע כל שנה לפי תאריך מותו של בן יהודה. נכון/לא נכון